

GUNILLA VON HALL
EU ser ut att stå inför
en tuff flyktingsommar
NYHETER 15

LITTERATUR
Urjobbig ärlighet
av Chris Kraus
KULTUR 18

SEDAN 1884

SVENSKA DAGBLADET

Svårt att stoppa sexköp på salonger

ÅTAL På två thaimassagesalonger i Uppsala har det sålts över 2400 sextjänster – på ett år. Två personer åtalas för att ha förmedlat kvinnorna och snart faller domen. Polisen uppger för SvD att

den olagliga sexhandeln på thaisalonger blivit allt vanligare. Men det är svårt att få salongerna att stänga. För att få ett ärende till åtal krävs omfattande bevisning. 08

NYHETER

10

”Blockpolitiken levde – i alla fall i tv-debatten.

SvD:s Göran Eriksson om gårdagens partiledardebatt i SVT.

NÄRINGSLIV

04

FI-chefen har bråda dagar

På onsdag införs amorteringskravet – något Finansinspektionens chef Erik Thedéén känner stort ansvar för. Han har även fullt upp med utredningar av bankerna Nordea och Swedbank.

IDAG

16

FOTO: ANDERS AHLGREN

I Nyköping gör känslan för träd

Nyköping satsar på att förklara trädens viktiga roll. Bland annat får förskolebarn adoptera ett träd som de besöker och studerar.

ZIKA OROAR

I vårdkrisens Venezuela befaras zikaepidemin bli värre än i Brasilien. Världen 12-13

FOTO: ALFREDO DURANTE

SvD LEDARE Enkla jobb och låglönejobb tenderar att gå hand i hand 04

ASTONDENTAL
Modern tandvård

**IMPLANTAT OCH ESTETISK TANDVÅRD
AV BÄSTA KVALITET TILL RIMLIGA PRISER!**
Leg. Tandläkare Shahla Hassanzadeh

IMPLANTAT HELA KÄKEN

Fast pris per käke 30 000:- (ord pris 50 000:-)

SKALFASADER

6 000:- per tand (ord pris 7 800:-)

BLEKNING PÅ KLINIKEN

3 500:- hela munnen (ord pris 4 500:-)

Oxtorgsg. 4 (gatuplan) T-Hötorget

Tel: 08-21 16 70

www.astondental.se

Yacsay Jiménez är gravid i 20:e veckan. Hon är orolig för såväl risken för zika som den allmänna sjukvårdskrisen i landet. Hon har haft svårt att få tag på allt från myggmedel till paracetamol, folsyra och vitaminer. FOTO SAMTLIGA BILDER: ALFREDO DURANTE

På toaletten som tillhör en avdelning för inlagda på sjukhuset Vargas i Caracas har man samlat vatten i hinkar ifall

Erika Parra, här med sitt patientkort, är gravid och har testats för zika, eftersom hon fick symtom. Trots att det var tre månader sedan har hon ännu inte fått något provresultat, eftersom det bara finns ett laboratorium i Venezuela som kan analysera proverna.

Zikaviruset slår till i akuta vårdkrisen

VENEZUELA BÄVAR Zikaepidemin kan bli värre i Venezuela än i Brasilien. Det fruktar läkare, som hävdar att regeringen mörkar omfattningen. Samtidigt befinner sig Venezuela i en allvarlig ekonomisk kris som även drabbar landets sjukvårdssystem, och bristen på mediciner är akut.

CARACAS Erika Parra tittar in bara för att höra om det har kommit något resultat. Det har gått tre månader sedan hon testades för zika, men något provsvar finns inte i dag heller.

– Jag blev mest nervös över febern, att den kunde skada bebisen. Sedan kom utslagen.

Hon har precis varit på mödravården på kontroll. När hon ändå var här passade hon på att fråga.

– Jag kommer hit hela tiden, för jag behöver sätta punkt och få veta om det var zika eller inte.

I slutet av november ökade antalet patienter med oförklarlig feber kraftigt i Venezuela. Den officiella siffran för antalet misstänkta fall av zika ligger runt 30 000. Men enligt experter tyder feberkurvan på att det handlar om upp till 24 gånger fler.

– Vi uppskattar att antalet

fall med symtom ligger runt 700 000. Till det kommer de som inte har haft några symtom, säger Ana Carvajal, infektionsläkare vid universitetssjukhuset i Caracas.

I Brasilien upptäcktes viruset ett halvår tidigare och tros ligga bakom en betydlig ökning av mikrocefali – barn som föds med för litet huvud. Det första barnet

med missbildningen som kopplats till zika i Venezuela föddes i slutet av april. Ana Carvajal är specialiserad på infektioner hos gravida och räknar med runt 2000 liknande fall.

– Det är en uppskattning utifrån antalet graviditeter som sker varje år.

27-åriga Yacsay Jiménez är gravid i vecka 20 och ska göra en rutinkontroll. Hon har själv fått leta reda på information om zika.

– Jag vet att man ska täcka över färskvatten, så att myggen inte kan lägga sina ägg där.

Det är dock lättare sagt än gjort i ett land med brist på vatten. Ofta samlas det i tunnor, för de dagar eller veckor när vattnet är avstängt. Myggmedel och

” Vi uppskattar att antalet fall med symtom ligger runt 700 000.

Ana Carvajal, infektionsläkare på universitetssjukhuset i Caracas.

preventivmedel går knappt att få tag på.

Till skillnad från Yacsay Jiménez beräknas sex av tio gravida i Venezuela inte gå på en enda kontroll under graviditeten, vilket försvårar det förebyggande arbetet.

– Troligtvis kommer vi att ha många mammor som föder barn med mikrocefali som inte kommer att registreras, eller foster som dör och vi vet inte om det var zika, säger Carvajal.

Antalet feberfall verkar ha börjat plana ut, men snart börjar regnsäsongen, vilket ökar mängden myggor och risken för ökad spridning. Julio Castro är professor vid Institutet för tropisk medicin och tycker att det är för tidigt att slappna av.

– Det finns ingen anledning att tro att Venezuela kommer att drabbas mindre än Brasilien eller Colombia. Troligtvis blir det värre här.

I Venezuela beräknas aedes aegypti-myggan, som sprider zika, finnas i 17 procent av hushållen. Enligt Castro är det väsentligt högre än i grannländerna och han anser att skillna-

den mellan regeringens officiella siffror och vad han ser som det reella antalet kan få allvarliga konsekvenser.

– Åtgärderna blir så klart helt olika om det handlar om 30 000 fall, jämfört med om det handlar om 700 000 fall.

Viruset har dessutom slagit till mitt i en akut sjukvårdskris. Med ekonomin i botten finns inte längre några pengar för att importera varken råmaterial eller färdiga mediciner.

– Ibland finns inte ens nålen för att göra ett blodprov. Det finns inte vitaminer, folsyra eller paracetamol. Allt är svårt att få tag på, säger Yacsay Jiménez.

Listan kan göras lång. På onkologen saknas cancermedicin, infektionsläkarna har brist på antibiotika. Saltlösning, gasbindor och katetrar finns knappt. När vattnet varit avstängt länge kan kirurgerna inte tvätta händerna.

– Vi insisterar på att det är en humanitär kris och att vi behöver internationell hjälp. Så länge vi inte får någon hjälp kommer allt fler människor att dö, säger Julio Castro.

” Det finns ingen anledning att tro att Venezuela kommer att drabbas mindre än Brasilien eller Colombia.

Julio Castro, professor vid Institutet för tropisk medicin.

I korridorerna på sjukhuset Vargas i Caracas ligger hundar och sover. På fuktskadade väggar sitter planscher med texter som "Det är bara möjligt med socialism" och en allvarlig president Nicolás Maduro. Flera salar gapar tomma; några för att det regnar in, andra för att värmen utan luftkonditionering är outhärdlig.

Alfredo Villarroel är specialist i internmedicin här och har sett flera människor dö för att de inte får tag på sin medicin. – Patienter med högt blodtryck dör i hjärtinfarkt. Patienter med diabetes dör av så höga blodsockernivåer att kroppen inte kan hantera dem.

Sedan i november har Venezuela haft 800 fall av Guillain-Barrés syndrom, vilket är nästan sju gånger fler än normalt och tros bero på zikaviruset. Som med allt annat är det brist på immunoglobuliner som används för att behandla sjukdomen.

– Om Guillain-Barré inte behandlas inom 72 timmar kan det utvecklas till en direkt dödlig situation för patienten. En av våra patienter dog för att vi

inte hade rätt resurser, berättar Villarroel. Erika Parra vet redan att det är en son som väntar i magen. Zika-provet vill hon helst inte tänka på. – Är provsvaret positivt så blir jag rädd. Men jag känner att det inte var det, att allt kommer att gå bra. I stället oroar hon sig för krisen. – Jag ber till Gud att allting nödvändigt finns där när det är dags för mig.

ASA WELANDER
utrikes@svd.se

Svd.se/Naringsliv Läs mer. I britisht Venezuelas är köande ett heltidsjobb. Sök "Venezuela". **Svd.se/Naringsliv**

FAKTA

Viruset kopplas till missbildade foster Zikaviruset sprids via myggstick, framför allt av aedes aegypti-myggan, och upptäcktes i Latinamerika våren 2015.

Aedes aegypti-myggan sprider zika.

De flesta som smittas får lindriga symptom och en del inga alls, men viruset misstänks också ligga bakom en stor ökning av antalet barn som föds med mikrocefali och insjuknade i Guillain-Barrés

syndrom. Världshälsoorganisationen deklarerade zika som en global hälsokris i februari i år, baserat på den misstänkta kopplingen till mikrocefali. Tre olika forskargrupper har sedan presen-

terat bevis på att viruset kan förstöra hjärnceller i musfoster vilket stärker misstanken.

Mikrocefali innebär att barnet föds med hjärnsador och för litet

huvud. Det första kända fallet som misstänks bero på zika i Venezuela föddes i slutet av april. Tidigare har kopplingen gjorts för minst ett dödfött foster. Guillain-Barré kan leda till förlam-

Erika Parra har testats för zika.

ning i armar och ben, men också påverka andningen så att man behöver respirator. Med de ständiga elavbrott som råder i Venezuela är det ett livshotande tillstånd. För att behandla krävs antingen

immunoglobuliner eller plasmaferes, som innebär att man renar blodet genom att avlägsna plasma. Men det råder brist på såväl immunoglobuliner som utrustning för plasmaferes-behandling.

I vissa länder har spridningen av zika nu rapporterats avta och även i Venezuela verkar antalet feberfall plana ut, men regnsäsongen kan öka spridningen.

svd